

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
<p>מקרא-key:</p>	

מדות-בשלישה מקומות	מאן דאמר	כ	ט	ז	ח	ו	ה	ד	ג	ב	א
בשלישה מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש. בבית אבטינס. ובבית הניצוץ. ובבית המוקד.											■
והלויים בעשרים ואחד מקום.											■
חמשה - על חמשה שערי הר הבית.											◊
ארבעה - על ארבע פנותיו מתוכו.											◊
חמשה - על חמשה שערי העזרה.											◊
ארבעה - על ארבע פנותיה מבחוץ.											◊
ואחד בלשכת הקרבן.											◊
ואחד בלשכת הפרוכת.											◊
ואחד לאחורי בית הכפורת:											◊
איש הר הבית היה מחזור על כל משמר ומשמר ואבוקות דולקין לפניו וכל משמר שאינו עומד אומר לו איש הר הבית שלום עליך.											■
נכר שהוא ישן חובטו במקלו ורשות היה לו לשרוף את כסותו והם אומרים מה קול בעזרה קול בן לוי לוקה ובגדיו נשרפין שישן לו על משמרו.											■
רבי אליעזר בן יעקב אומר פעם אחת מצאו את אחי אמא ישן ושרפו את כסותו:	[רבי אליעזר בן יעקב]										○
חמשה שערים היו להר הבית.											■
שני שערי חולדה מן הדרום - משמשין כניסה ויציאה.											◊
קיפנוס מן המערב - משמש כניסה ויציאה.											◊
טדי מן הצפון - לא היה משמש כלום.											◊
שער המזרחי - עליו שושן הבירה צורה שבו כהן גדול השרוף את הפרה ופרה וכל מסעדיה יוצאים להר המשחה:											◊
שבעה שערים היו בעזרה - שלשה בצפון ושלשה בדרום ואחד במזרח											■
שבדרום שער הדלק.											◊
שני לו שער הבכורות.											◊
שלישי לו שער המים											◊
שבמזרח שער נקנור ושתי לשכות היו לו אחת מימינו ואחת משמאלו - אחת לשכת פנחס המלביש ואחת לשכת עושי חבתין:											■
ושבצפון שער הניצוץ וכמין אכסדרה היה ועליה בנויה על גביו שהכהנים שומרים מלמעלה והלויים מלמטן ופתח היה לו לחיל.											◊
שני לו שער הקרבן.											◊
שלישי לו בית המוקד:											◊
וארבע לשכות היו בבית המוקד כקישונונות פתוחות לטרקלין שתיים בקודש ושתיים בחול וראשי פספסין מבדילין בין קודש לחול.											■
ומה היו משמשות:											■
מערבית דרומית היא היתה לשכת טלאי קרבן.											◊
דרומית מזרחית היא היתה לשכת עושי לחם הפנים											◊

Talmud Navigator

♦ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story ■ מקרא-key:	■ מימרא-statement ◊ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof
---	--

מדות בשלשה מקומות	מימרא	מאן דאמר	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מזרחית צפונית בה גזו בני השמונאי את אבני המזבה ששקצום מלכי יון.										◊		
צפונית מערבית בה יורדים לבית הטבילה:										◊		
שנים שערים היו לבית המוקד אחד פתוח לחיל ואחד פתוח לעזרה.										■		
זה שהיה פתוח לעזרה פשפש קטן היה לו שבו נכנסין לבלוש את העזרה:		רבי יהודה:								◊		
בית המוקד כפה ובית גדול היה מוקף רובדין של אבן וזקני בית אב ישנים שם ומפתחות העזרה בידם ופרחי כהונה איש כסתו בארץ:										■		
ומקום היה שם אמה על אמה וטבלא של שיש וטבעת היתה קבועה בה ושלשלת שהמפתחות היו תלויות בה.										■		
הגיע זמן הנעילה הגביה את הטבלא בטבעת ונטל את המפתחות מן השלשלת ונעל הכהן מבפנים ובן לוי ישן לו מבחוץ. גמר מלנעול החזיר את המפתחות לשלשלת ואת הטבלא למקומה נתן כסותו עליה ישן לו.										■		
ארע קרי באחד מהם יוצא והולך לו במסכה ההולכת תחת הבירה והנרות דולקים מכאן ומכאן עד שהוא מגיע לבית הטבילה.		[ת"ק]								◊		
במסכה ההולכת תחת החיל יוצא והולך לו בטדי:		רבי אליעזר בן יעקב:								◊		
הדרן עלך בשלשה מקומות										◊		

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
<p>מקרא-key:</p>	

Talmud Navigator

מדות-הר הבית	מאן דאמר	כ	י	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	
הר הבית היה חמש מאות אמה על חמש מאות אמה רובו מן הדרום, שני לו מן המזרח, שלישי לו מן הצפון, מעוטו מן המערב.																		
מקום שהיה רוב מדתו שם היה רוב תשמישו:																		
כל הנכנסין להר הבית נכנסין דרך ימין ומקיפין ויוצאין דרך שמאל חוץ ממי שארעו דבר שהוא מקיף לשמאל																		
מה לך מקיף לשמאל? שאני אבל - השוכן בבית הזה ינחמך.																		
שאני מנודה - השוכן בבית הזה יתן בלבם ויקרבוך דברי רבי מאיר.	[רבי מאיר]																	
עשיתן כאלו עברו עליו את הדין, אלא השוכן בבית הזה יתן בלבך ותשמע לדברי חבריך ויקרבוך:	אמר לו רבי יוסי:																	
לפנים ממנו סורג גבוה עשרה טפחים.																		
ושלש עשרה פרצות היו שם שפרצום מלכי יון חזרו וגדרום וגזרו כנגדם שלש עשרה השתחויות.																		
לפנים ממנו החיל עשר אמות ושתיים עשרה מעלות היו שם רום המעלה חצי אמה ושלושה חצי אמה.																		
כל המעלות שהיו שם רום מעלה חצי אמה ושלושה חצי אמה חוץ משל אולם.																		
כל הפתחים והשערים שהיו שם גבהן עשרים אמה ורחבן עשר אמות חוץ משל אולם.																		
כל הפתחים שהיו שם היו להן דלתות חוץ משל אולם.																		
כל השערים שהיו שם היו להן שקופות חוץ משער טדי שהיו שם שתי אבנים מוטות זו על גב זו.																		
כל השערים שהיו שם נשתנו להיות של זהב חוץ משער ניקנור מפני שנעשה בהן נס.	[ת"ק]																	
מפני שנחוששתן מצהיב:	יש אומרים:																	
כל הכתלים שהיו שם היו גבוהים חוץ מכותל המזרחי שהכהן השורף את הפרה עומד בראש הר המשחה ומתכונן ורואה בפתחו של היכל בשעת הזית הדם:																		
עזרת הנשים היתה אורך מאה ושלישים וחמש על רוחב מאה ושלישים וחמש וארבע לשכות היו בארבע מקצועותיה של ארבעים ארבעים אמה ולא היו מקורות וכך הם עתידיים להיות שנאמר (יחזקאל מו) ויוציאני אל החצר החיצונה ויעבירני אל ארבעת מקצועי החצר והנה חצר במקצוע החצר חצר במקצוע החצר בארבעת מקצועות החצר חצרות ואין קטורות אלא שאינן מקורות.																		
ומה היו משמשות:																		
דרומית מזרחית היא היתה לשכת הנוזרים ששם הנוזרין מבשלין את שלמיהן ומגלחין את שערן ומשלוחים תחת הדור.																		
מזרחית צפונית היא היתה לשכת העצים ששם הכהנים בעלי מומין מתליעין בעצים וכל עץ שנמצא בו תולעת פסול מעל גבי המזבח.																		
צפונית מערבית היא היתה לשכת מצורעים.																		
מערבית דרומית - אמר רבי אליעזר בן יעקב שכחתן מה היתה משמשת.	[רבי אליעזר בן יעקב]																	
שם היו נותנין יין ושמן היא היתה נקראת לשכת בית שמניה וחלקה היתה בראשונה והקיפיה כצוצרה שהנשים רואות מלמעלן והאנשים מלמטן כדי שלא יהו מעורבין.	אבא שאול:																	
וחמש עשרה מעלות עולות מתוכה לעזרת ישראל כנגד חמש עשרה מעלות שבתהלים שעליהן הלויים אומרים בשיר.																		
לא היו טרוטות אלא מוקפות כהצי גורן עגולה:																		
ולשכות היו תחת עזרת ישראל ופתוחות לעזרת הנשים ששם הלויים נותנים כנורות ונבלים ומצלתים וכל כלי שיר.																		

Talmud Navigator

<p>disputants-חולקים- central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת- story-מעשה-O</p>	<p>statement-מימרא- challenge-קושיא- question-שאלה- answer-תירוץ-! proof-ראיה-</p>
<p>key-מקרא:</p>	

מדות-הר הבית	מימרא	מאן דאמר	כ	י	ט	ז	ח	ו	ה	ד	ג	ב	א	:
עזרת ישראל היתה אורך מאה ושלושים וחמש על רוחב אחת עשרה וכן עזרת כהנים היתה אורך מאה ושלושים וחמש על רוחב אחת עשרה וראשי פספסין מבדילין בין עזרת ישראל לעזרת הכהנים.														⊠
מעלה היתה שם וגבוהה אמה והדוכן נתון עליה ובה שלש מעלות של חצי חצי אמה.	רבי אליעזר בן יעקב:													⊠
נמצאת עזרת הכהנים גבוהה מעזרת ישראל שתי אמות ומחצה.														⊠
כל העזרה היתה אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלושים וחמש.														⊠
ושלש עשרה השתחויות היו שם.														⊠
כנגד שלשה עשר שערים.	אבא יוסי בן חנן:													⊠
שערים דרומיים סמוכים למערב - שער העליון, שער הדלק, שער הבכורות, שער המים.														⊠
ולמה נקרא שמו שער המים שבו מכניסין צלוחית של מים של נסוך בחג.														⊠
וכו המים מפכים ועתידין להיות יוצאין מתחת מפתן הבית.	רבי אליעזר בן יעקב:													⊠
ולעומתן בצפון סמוכים למערב - שער יכניה, שער הקרבן, שער הנשים, שער השיר.														⊠
ולמה נקרא שמו שער יכניה שבו יצא יכניה בגלותו.														⊠
שבמזרח - שער ניקנור.														⊠
ושני פשפים היו לו - אחד מימינו ואחד משמאלו.														⊠
ושנים במערב לא היה להם שם:														⊠
הדרך עלך הר הבית														⊠

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום-חזרה-central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
<p>■ מקרא-key:</p>	

מדות-המזבח	מאן דאמר	כ	י	ט	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
המזבח היה שלשים ושתים על שלשים ושתים עלה אמה וכנס אמה - זה היסוד - נמצא שלשים על שלשים.											■
עלה חמש וכנס אמה - זה הסוכב - נמצא עשרים ושמנה על עשרים ושמנה.											■
מקום הקרנות אמה מזה ואמה מזה - נמצא עשרים ושש על עשרים ושש.											■
מקום הלך רגלי הכהנים אמה מזה ואמה מזה - נמצא עשרים וארבע על עשרים וארבע.											■
מקום מערכה - אמר רבי יוסי מתחלה לא היה אלא עשרים ושמנה על עשרים ושמנה, כונס ועולה במדה זו עד שנמצא מקום המערכה עשרים על עשרים וכשעלו בני הגולה הוסיפו עליו ארבע אמות מן הדרום וארבע אמות מן המערב כמין גמא שנאמר (יחזקאל מג). והאריאל שתים עשרה אורך בשתים עשרה רוחב רבוע.	[רבי יוסי]										■
יכול שאינו אלא שתים עשרה על שתים עשרה, כשהוא אומר אל ארבעת רבעיו מלמד שמן האמצע הוא מודד שתים עשרה אמה לכל רוח.											◊
וחוט של סקרא חוגרו באמצע להבדיל בין הדמים העליונים לדמים התחתונים.											■
והיסוד היה מהלך על פני כל הצפון ועל פני כל המערב ואוכל בדרום אמה אחת ובמזרח אמה אחת:											■
ובקרן מערבית דרומית היו שני נקבים כמין שני חטמין דקין שהדמים הנתנין על יסוד מערבי ועל יסוד דרומי יורדין בהן ומתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון:											■
למטה ברצפה באותו הקרן מקום היה שם אמה על אמה וטבלא של שיש וטבעת היתה קבועה בה שבו יורדין לשית ומנקין אותן.											■
וכבש היה לדרומו של מזבח שלשים ושתים על רוחב שש עשרה ורובוה היתה לו במערבו. ששם היו נותנים פסולי חטאת העוף:											■
אחד אבני הכבש ואחד אבני המזבח מבקעת בית כרם וחופרין למטה מהבתולה ומביאים משם אבנים שלמות שלא הונף עליהם ברזל שהברזל פוסל בנגיעה ובפגיעה לכל דבר.											■
נפגמה אחת מהן היא פסולה וכולן כשרות.											◊
ומלכנים אותן פעמים בשנה אחת בפסח ואחת בתג וההיכל פעם אחת בפסח.	[ת"ק]										◆
כל ערב שבת מלכנים אותן במפה מפני הדמים.	רבי:										◆
לא היו סדין אותן בכפס של ברזל שמה יגע ויפסול שהברזל נברא לקצר ימיו של אדם והמזבח נברא להאריך ימיו של אדם, אינו בדין שיונף המקצור על המאריך:											◊
וטבעות היו לצפוננו של מזבח ששה סדרים של ארבע ארבע.	[ת"ק]										◆
ארבע של שש שש	יש אומרים:										◆
שעליהן שוחטין את הקדשים.											■
בית המטבחים היה לצפוננו של מזבח ועליו שמונה עמודים ננסין ורביעין של ארז על גביהן ואונקליות של ברזל היו קבועין בהם, ושלושה סדרים היו לכל אחד ואחד שבהם תולין.											■
ומפשיטין על שולחנות של שיש שבין העמודים:											■
הכיוור היה בין האולם ולמזבח ומשוך כלפי הדרום בין האולם ולמזבח עשרים ושתים אמה.											■
ושתים עשרה מעלות היו שם רום מעלה חצי אמה. ושלחה אמה.											■
אמה אמה ורובד שלש ואמה אמה ורובד שלש והעליונה אמה אמה ורובד ארבע.	[ת"ק]										◆
העליונה אמה אמה ורובד חמש:	רבי יהודה:										◆
פתחו של אולם. גבהו ארבעים אמה. ורחבו עשרים אמה וחמש מלתראות של מילת היו על גביו.											■
התחתונה עודפת על הפתח אמה מזה ואמה מזה שלמעלה ממנה עודפת עליה אמה מזה ואמה מזה - נמצאת העליונה שלשים אמה											◊

Talmud Navigator

♦ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story ■ מקרא-key:	■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof
---	--

מדות-המזבח	מאן דאמר	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
ונדבך של אבנים היה בין כל אחת ואחת:											◊
וכלונסות של ארז היו קבועין מכתלו של היכל לכתלו של אולם כדי שלא יבעט.											■
ושרשרות של זהב היו קבועין בתקרת האולם שבהן פרחי כהונה עולין ורואין את העטרות. שנאמר (זכריה ו'). והעטרות תהיה לחלם ולטוביה ולידעיה ולחן בן צפניה לזכרון בהיכל יי.											■
גפן של זהב היתה עומדת על פתחו של היכל ומודלה על גבי כלונסות, כל מי שהוא מתנדב עלה או גרגיר או אשכול מביא ותולה בה.											■
מעשה היה ונמנו עליה שלש מאות כהנים:	רבי אליעזר ברבי צדוק:										○
הדרן עלך המזבח											◊

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
<p>■ מקרא-key:</p>	

Talmud Navigator

מדות-פתחו של היכל	מאן דאמר	כ	ט	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	
פתחו של היכל גבהו עשרים אמה ורחבו עשר אמות וארבע דלתות היו לו שתיים בפנים ושתיים בחוץ שנאמר (יחזקאל מא) ושתיים דלתות להיכל ולקודש.																			
החיצונות נפתחות לתוך הפתח לכסות עביו של כותל והפנימיות נפתחות לתוך הבית לכסות אחר הדלתות שכל הבית טוח בוהב חוץ מאחר הדלתות.	[ת"ק]																		
בתוך הפתח היו עומדות וכמין אצטרמיטה היו ונקפלות לאחוריהן אלו שתי אמות ומחצה. ואלו שתי אמות ומחצה חצי אמה מזווה מכאן וחצי אמה מזווה מכאן שנאמר (שם) ושתיים דלתות לדלתות שתיים מוסכות דלתות שתיים דלת אחת ושתי דלתות לאחרת:	רבי יהודה:																		
ושני פשפשין היו לו לשער הגדול אחד בצפון ואחד בדרום.																			
שבדרום לא נכנס בו אדם מעולם ועליו הוא מפורש על ידי יחזקאל שנאמר (שם מד). ויאמר אלי יי השער הזה סגור יהיה לא יפתח ואיש לא יבוא בו כי יי אלהי ישראל בא בו והיה סגור.																			
נטל את המפתח ופתח את הפשפש ונכנס להתא ומתא להיכל	[ת"ק]																		
בתוך עביו של כותל היה מהלך עד שנמצא עומד בין שני השערים ופתח את החיצונות מבפנים ואת הפנימיות מבחוץ:	רבי יהודה:																		
ושלשים ושמונה תאים היו שם - חמשה עשר בצפון, חמשה עשר בדרום, ושמונה במערב.																			
שבצפון ושבדרום - חמשה על גבי חמשה וחמשה על גביהם.																			
ושבמערב - שלשה על גבי שלשה ושנים על גביהם.																			
ושלשה פתחים היו לכל אחד אחד אחד לתא מן הימין ואחד לתא מן השמאל ואחד לתא שעל גביו.																			
ובקרן מזרחית צפונית היו חמשה פתחים - אחד לתא מן הימין ואחד לתא שעל גביו ואחד למסבה ואחד לפשפש ואחד להיכל:																			
התחתונה חמש ורובד שש והאמצעית שש ורובד שבע והעליונה שבע, שנאמר (מלכים א 1) הציע התחתונה חמש באמה רחבה והתיכונה שש באמה רחבה והשלישית שבע באמה רחבה:																			
ומסבה היתה עולה מקרן מזרחית צפונית לקרן צפונית מערבית שבה היו עולים לגגות התאים.																			
היה עולה במסבה ופניו למערב.																			
הלך על כל פני הצפון עד שהוא מגיע למערב.																			
הגיע למערב והפך פניו לדרום.																			
הלך כל פני מערב עד שהוא מגיע לדרום.																			
הגיע לדרום והפך פניו למזרח.																			
היה מהלך בדרום עד שהוא מגיע לפתחה של עליה שפתחה של עליה פתוח לדרום.																			
ובפתחה של עליה היו שני כלונסות של ארז שבהן היו עולים לגגה של עליה.																			
וראשי פספסין מבדילים בעליה בין הקודש לבין קודש הקדשים.																			
ולולין היו פתוחין בעליה לבית קודש הקדשים שבהן היו משלשלין את האומנים כתבות. כדי שלא יזונו עיניהן מבית קדשי הקדשים:																			
וההיכל מאה על מאה על רום מאה - האוטם שש אמות, וגבהו ארבעים אמה, אמה כוור, ואמתים בית דלפה, ואמה תקרה, ואמה מעזיבה, וגובה של עליה ארבעים אמה, ואמה כוור, ואמתים בית דלפה, ואמה תקרה ואמה מעזיבה, ושלש אמות מעקה, ואמה כלה עורב.	[ת"ק]																		
לא היה כלה עורב עולה מן המדה אלא ארבע אמות היה מעקה:	רבי יהודה:																		
מהמזרח למערב מאה אמה - כותל האולם חמש, והאולם אחת עשרה, כותל ההיכל שש ותוכו ארבעים אמה, אמה טרקסין, ועשרים אמה בית קודש הקדשים, כותל ההיכל שש, והתא שש וכותל התא חמש.																			

Talmud Navigator

♦ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פיסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story ■ מירא-statement ♪ קשיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof	■ מקרא-key:
---	-------------

מדות-פתחו של היכל	מאן דאמר	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מירא											
מן הצפון לדרום שבעים אמה - כותל המסכה חמש, והמסכה שלש, כותל התא חמש, והתא שש, כותל ההיכל שש, ותוכו עשרים אמה, כותל ההיכל שש, והתא שש, וכותל התא חמש, ובית הורדת המים שלש אמות והכותל חמש אמות.											■
האולם עודף עליו חמש עשרה אמה מן הצפון וחמש עשרה אמה מן הדרום והוא היה נקרא בית החליפות. ששם גונזים את הסכינים.											◊
וההיכל צר מאחוריו ורחב מלפניו ודומה לארי שנאמר (ישעיה כט) הוי אריאל אריאל קרית חנה דוד, מה הארי צר מאחוריו ורחב מלפניו אף ההיכל צר מאחוריו ורחב מלפניו:											■
הדרן עלך פתחו של היכל											◊